

Foaia

pentru

Minte, Anima si Literatura.

Nº. 5.

Marti 2. Februarie

1860.

Kővári László.

(Urmare din an. tr.)

Remasitiele colonielor romane daciene nu sau mesteccatu in Dacia nici cu popoarele slavice; cumca nu sau mesteccatu nici cu astfelui de popore, afora de alte ratiuni, ce restorna tota assertiunile cele debile ne probate despre amestecarea colonielor daciene romane cu popoarele slavice, ne arata limb'a romana a remasitelor colonielor romane daciene, care limb'a afara de nesce cuvinte slavice, ce la Rumani se usua trase dupa forma romana fara de a atinge forma interna gramaticale a limbii romane, nu are nici una asinitate cu limb'a slavica, cum se poate vedea din disertatiunea lui Petru Maior pentru inceputul limbii romanesci la pag. 302 care disertatiune cu putinea mutare scrisa cu litere romane, si tiparita in Clusiu 1852 si D. K. o poate ceta in Gramatica lui Ioane Negruitiu Magiara romana pag. 182. — Din acestea pene aci numerate, si din cele ce am disu despre neamestecarea colonielor romane daciene cu Dacii se vede luminat, cumca coloniele romane daciene, precum si remasitiele acelora nu sau amestecatu cu popoarele din Dacia, cum cunoscere d'Anville Gibbon in istoria romanilor tom. II. pag. 19 si cumca nemestecanduse coloniele romane daciene, si remasitiele loru cu acele popore barbare, in Dacia intre gothi, intre hunni, vandali, longobardi si au conservatu limb'a sa romana pentru a caroi vietia mai tare se vedu a se fi loptat decat pentru vietia loru propria, precum scrie Bonfiniu in istoria Ungariei (dec. II. libr. 4) „Quamquam variae barbarorum eruptiones Daciam populi romani provin-

ciam, et Getarum regionem una cum Pannoniis inundassent, colonias tamen legionesque romanas, quae recenter excreverant, non potuisse interire. Inter barbaros obrutae romanam tandem linquam redolere videntur, et ne omnino eam deserant ita reluctant, ut non tantum pro vitae, quantum pro linguae incolumitate certasse videantur, quis enim Sarmatarum inundationes et Gothorum, item Unnorum, Vandalorum et Gepidarum eruptiones, Germanorum excursus, et Longobardorum, si bene suputarit, non vehementer admiretur, servata adhuc inter Dacos, et Gethas Romanae linguae vestigia, quos nunc Valachos ab optima sagitandi disciplina dicimus; de unde dara, deca coloniele romane daciene nu sau amestecatu cu popoarele din Dacia, deca acele si au conservatu limb'a romana, urmeza, ca assertiunea D. K. in privintia amestecarei colonielor romane daciene e fara temei; si cumca remasitiele colonielor romane aduse in Dacia: Rumani. si de sau romanisatu ici colea intre ei elementu strainu, pentru acestu elementu strainu prefacutu in elementu romanu, nu se potu dice amestecatura din popoarele Daciei, si din coloniele romane, precum nici magiarii nu se potu numi amestecatura din romani si din magari pentru romanii, ce sau magiarisatu intre magari.

Dupa tota acestea in urma adaugu, cumca eu aserendu neamestecarea colonielor din Dacia acea neamestecare o intielegu numai despre acea massa romana, care de atatia secli, ce immortentara in Dacia domnia gothiloru, hunniloru, gepidiloru, si a avariloru, de pe tempu lui Traianu Imperatulu Romaniloru, pene in tempulu de facia, cu o generositate rara in istoria poporelor in Dacia si a conservatu nationalitatea sa romana, si nu o intielegu

despre acei romani, carii in Dacia lapadanduse de numele celu gloriosu Romanu, si de natiunea dulciloru sei stramosi, sau slavisatu, magiarisatu, rusitu, si mai scie Ddieu ce lipituri, si corecituri sau mai facutu. —

Ce se tiene de assertiunea Dn. K. L. totu dela pag. 19, unde dice: ca atata numeru vorbesce limb'a romana astadi, catu si pre cea magiara, observediu, cumca, déca numerulu Rumaniloru, carii in Gazeta magiara Martius 15-én din 1848 se punu la 8 milioane, éra in Foia pentru minte, inima si literatura din 1857 Nr. 31, pag. 256 afara de Rumanii dincolo de Dunare se punu peste 8 milioane, dupa datele statistice e mai mare de catu numerulu magiariloru, carii cu secuui, si cu cunii si cu iasigii cu totu se punu la 5 milioane, firesce urmédia, ca limb'a romana astadi o vorbesce mai mare numeru de catu pre cea magiara, nu dupa cum scrie D. K. L. in istoria Ardealului.

La pag. 20 § 6 unde dice: intre elementulu limbui originalu si intre celu romanu mare destingere a trebuitu se sia (la romani) de unde se pote explica incéta desvoltare a vietiei spirituale a natiunei romane, — observediu, cumca standu adeverulu acela, ca coloniele romane daciene, si remasitiele loru nu sau mestecatu in Dacia cu alte popore straine cum am aratatu mai nainte, si fiindu lueru luminatu, ca remasitiele colonielor romane daciene si au conservatu limb'a sa romana in Dacia, precum scrie Bonfiniu in loculu mai susu citatu, de sine urmédia, ca retacesce D. K. L. cugetandu, a si fostu diversu elementulu limbui nóstre originariu, de celu romanu; acésta retacire a Dsale o arata si form'a limbui rumane, si multiemea eea mare de cuvinte de origine romana, din care vedem, ca elementulu limbui rumane originariu nu e diversu de elementulu romanu, si de odata neconvinem, ca precum natiunea romana e din elementu romanu originariu; asia si limba ei e romana din elementulu originariu romanu, convinsu fiindu despre acestu adeveru, si despre falsitatea assertiunei D. K. mai susucitata aserediu, ca nu destingerea dintre elementulu originariu al limbui rumane si dintre celu romanu, care destingere nu se pote proba, a fostu causa tardiei desvoltari a vietiei spirituali a natiunei rumane, ci alte cause cu totulu diverse, precum intre altele au fostu: retele

causeate prin incursiunile popórelor varvare in Dacia, injuriile facute de catra popórele straine, care iau rapitu bunurile, si drepturile sale, turburările interne, luptele cele religionarie, si pe lenga acestea retele produse prin pecatele stramosilor natiunei rumane, carii au neglesu cultivarea artelor, si a sciintieloru celor frumóse, ce pre amatorii sei ii inaltia, si ii coroneasa cu fericire, si cu marrire; éra pre despretiitorii loru ii tiene amuritti in statulu celu mai tristu alu nesciintiei.

La pag. 20. § 6 nota 1) unde dice: pentru fundamantulu dacicu a limbii rumane vorbesce Bonfiniu dec. 1 libr. I si VII, pe elu lu urmédia — — Benkó si altii, observediu, cumca Bonsfiniu, si Benkó de feliu nu vorbescu pentru fundamantulu dacicu al limbii rumane, ma din contra ambi marturisescu, ca limb'a rumana, e din limb'a latina, asia Bonsfiniu despre remasitiele colonielor, si legiinilor romane din Dacia, (care remasitie se numeseu si daci, gethi, si valachi), in loculu mai susu citatu dice: ca romanii, carii se tragu dela coloniele, si legiunile romane aduse in Dacia de Traianu Imperatulu, si de alti Imperati ai romanilor intre varvari, si au tienutu limb'a romana; éra Benkó in istoria Transilvaniei libr. 4 tom. 1 pag. 479 scrie: ca cine asémena limb'a latina cu cea romana usioru va pote judeca, ca acésta e nasentu din acea, adeca din limb'a latina.

La pag. 21 § 7 a) De cumva D. K. prin rundunalele sale intielege, ca gothii au adusu antaiu religiunea crescina in Dacia;

b) De cumva D. K. crede, ca gothii, in Dacia se tieneau de confesiunea arianiloru inainte de conciliulu Nicenu besericescu din 325 si ca ii astfelii (ca ariani) au luat parte in acestu conciliu;

c) De cumva Dn. K. e convinsu, ca gothii in urma otarirei conciliului Nicenu; ca se se arda urmatorii lui Ariu, sau ruptu de catra beseric'a Romiei; si in urma

d) déca D. K. cugeta, ca lui Ulphila episcopului gothiloru natiunea gothica ia fostu natiune propria; eu din contra tóte acestea le negu, si:

La primulu punctu intarescu: cumca e falsu, ca gothii au adusu religiunea crescina antanu in Dacia, pentruca legea lui Christosu, Solvatoriului genului umanu, inca inainte de venirea gothiloru, au fostu cunoscuta in Dacia, unde acea, cum cre-

demu din ratiuni ponderose sau propagatu parte prin aseclii lui Andreiu apostolulu, si prin Paulu apostolulu fintelor, cum scrie Ilia (in cartea sa despre inceputulu si progresulu osebitelor nationi in Transilvania pag. 15), si parte prin acei romani crescini, carii au trebuitu se vina cu coloniele romane, carii sub Traianu Imperatulu romanilor au venit in Daci'a din Roma, unde inca pe tempulu lui Nerone Imperatulu romanilor (cum scrie Tacitu in anala libr. XV pag. 44 si Sulpiciu Severu in istoria ecclesiastica) au fostu multieme de crescini, cumea in adeveru religioanea crescina inainte de venirea gothilor in Daci'a a fostu propagata, si cunoscuta in Daci'a ne arata Tertulianu, care a traitu catra capetulu seculului alu II, si care in libr. catra judei capu 7, pag. 122 asia scrie: Locuri supuse lui Christosu celui adeveratu sunt: intre altele a sarmatilor, a dacilor, a germanilor, si a scitelor, in care locuri in tote domnesc numele lui Christosu, care a venit. „Loca Christo vero subiecta sunt inter alia: Sarmatarum, Dacorum, Germanorum et Scytarum in quibus omnibus locis Christi nomen, qui iam venit, regnat.“

(Va urma.)

НЕЧЕСИТАТЕА КЛЕРУЛЮІ ІН СОЧИЕТАЕ, ші

Неовоia de пънрея са дн адеъврата кале а сортиреи сале. De архимандритеи Неофити Скрібань
щч. Іашї, тіографіа Бъчвяні рomanъ

1859. *)

(Urmare din Nr. tr.)

Ін Франца о революціоне din челе тай фъръ de асемънре дн лъме, аж требвітъ съ кътремъре ші съ префакъ пън дн темелій статулъ, пептру ка пътереа религіосъ съші іес локвлъ съші статулъ ет се eman-
чинеze ші коншиїнда съ фіе ліверъ.

Църкъ de жосъ а ле Рінълъ (1609) аж пътатъ ші ресбелъ de естерминапе de 40 de anі пептру лі-
бератеа коншиїндеи ші а нашеи; саръ Церманія с'ај
заптатъ 30 de anі пептру de а ефентса реформеле къ-
носкете да тътъ лъмъа.

Ла 1534, Енрікъ алъ VIII, рецеле de Англітера
ші не да днкеиера секундлъ алъ XVI, рецина Еліса-

бета de Англія аж фъкътъ totъ пе атъта. № маі пъ-
шінъ ші Elвєдія, щеръ тікъ, днсь таре пріп ероі ші
пріп ліберате.

Дакъ неар фі ертатъ съ ворвінъ деенре асемі-
неа реформе кіарѣ ші дн Ахстрія, есте де ажкнсъ съ
амінтимъ пътеле пембріторів, а Іої Ioсеf II.

Лнсь съ първінъ ачесте статури, ка впеле че
нз сънт де о конфесіе къ пої ші съ венімъ за орто-
докса Рсіеи.

Съ черчетъмъ: че аж фостъ еа, кътъ аж ціпятъ
патріархатълъ de Москва? Исторіа не спнєе кътъ ера
еа de змілітъ днайнтеа лнгі рецімъ авсолютъ клерікалъ,
ігнорантъ, відіосъ ші съперстіціосъ! . . .

Реџеператорівълъ Рсіеи, дакъ нз фъчеа реограни-
зареа сістемълъ авсолютъ дн клеръ, днпре модвлъ кътъ
се веде елъ астъзъ, констітюшіоналъ репрезентатівъ,
прекът аж фостъ маі totъdeaзна вісеріка de ръсъ-
рітъ, Rсіа, de бнпъ сімъ, нз ера чеса че еа есте
астъзъ.

Гречіа, ші статъ тікъ авіа інітъ дн лъме, дн-
датъ днпъ репаштереа са ш'ај фъкътъ ші ашезъмътъ
клерікалъ къ каре, сперъмъ, къ ва проспера орі кътъ
de тързі, de ші нз есте констітъзатъ кіарѣ днпре аде-
връблъ історікъ алъ вісерічей, — днпре кътъ ар фі тре-
бвітъ съ фіе.

Дар че съ маі амінтимъ de Гречіа, къндъ кіарѣ
вісеріка чеа таре din Константинополе днші фаче, дакъ
нз ш'ај ші фъкътъ, астъзъ, ші регламентъ вісеріческъ
de дрептате ші de лецитітате ші зnde сперътъ, къ
віртътеа ші терітълъ ва фі фндаментълъ. Газета „Бі-
зантълъ“ ворвеште лъмърітъ деенре днведератълъ скопъ
а вісерічей din опіентъ.

Тоате ачесте демпетръ къ о репаштере социаљ
нз аж пътатъ фі ші нз ва пътеа фі дееплінітъ къндъ о
катенъ а сочіетъдеи ар репънна дн старса са чеа дн-
бътърнітъ.

Ачестъ реіортъ, кътъ амъ таі zicъ, нз пътатъ къ
нз маі есте de пічі ші фолосъ, дар днкъ debine ші
перікълосъ.

Ромънія с'ај афлатъ дн піште днпреіхръръ тар-
лъмъа не ва ждека дакъ амъ фостъ, орі дакъ нз амъ
фостъ, demnі de днпселе. А авеа днпреіхръръ тарі
ші пої съ фімъ тічъ, есте таі тълътъ дектътъ о дреп-
тате ка націонеа ші лъмъа съ ne kondemнézъ! Къчъ
дакъ ла леї пої се черъ ómenі пої, къ атъта таі
въртосъ ла днпреіхръръ тарі се черъ ómenі тарі,
ла о епокъ de реџепераре се черъ ómenі реџепера-
торі карї съ штіе а се цінса ла днълімъа кіемъре!

лорă, алтимптрелеа падиа опă нерде, опă нă фаче тиă синѓрëп пасă ăнainte.

Айчă ăпсъ пе ăптишпинь о објекцие а виăи философь, ea есте ăртистореа: „чивилација ши штипделе де астъзă потă съ нă маи аиăв невое de сервишлă религии, ши прип ăртаре ши de a маи ăптиреџиа ви клерк иă атътă de mapă спесе пептрă статă.

Респандемă: факъ сочитетатае лецијирile челе маи випе ши маи дренте din лăхте, ea кă лециile cale нă пôte ажăпце ла коншиппă ши ла inimă. Ea пôte да дрентате ши адеce ши випеле; dap пîчидате нă пôte креа карітатае, девотаментлă ши патріотичлă челă адеевратă.

Еа резглазъ рапортăриле четъпенлăкă кă четъпенă, рапортăриле ачестора кă гăверплă; ăпсъ нă пôte паште виăттеа ши девотаментлă. Виăттеа, ши девотаментлă се потă паште пăмаи прип религии саă при религии ши философи. Фърь de виăттеа ши фърь девотаментă, сочитетатае саă статлă есте тортă саă ăнгрия тортă.

А зиche кă философија синѓрëп есте de ажăпсă а фаче сервишлă религии ăн сочитетатае, есте de a dec-връка виăттеа de тóтă санктитатае ши de тóтă престіплă dibină кă каре ea есте ăнвъскътъ, есте a рîпи оменїреи тóтă сперанделе ши тóтă аспиръриле челе маи дăлч, челе маи съслime, не каре ea есте фъкътъ de a ле ажăпце, ши ла каре философија синѓрëп пîч пôte а серви, пîч пôte de a респанде.

Коншиппă ши inima съпт а ле лăх Dzeă, чеа ăп-тъ есте ăптиерлă съă ăн отă, чеа a dosă есте притиоре de аморалă съă. Амвеле нă афăл o тăлъз-мире адеевратă ăн lăхmea ачеста афарă de Dzeă. Ele се ревоалтă, маи тăмпирă саă маи тăрпă ăн контра interеслă ши a egoистлă, de каре се окăпă лăхmea. Статлă саă сочитетатае пôte фi окăпать пе виă тăмпă de кăпетърி ăплахе, de лецилатърь, de cистемате, de штипш феллбрите фисиче ши математиче, ши киарă de афлăрь; ăпсъ ăпфінитă ea обосеште, се сатърь de се-теа політичей, a дипломадиј ши a materialismi. Со-читетатае ăнainte de a кăпета, аă крекътă, аă аматă, аă adopată, ши с'ăп девотатă. Ea неконтенитă се ăптире-да ачестеа, пептрă кă пăмаи аиăв адеевратăса феричре.

Аша dap, кăпетлă съă, ши inima са нă се потă сатъра de кăпă пăмаи de Dzeă.

Дечи ăпкъ одатă институцијеа клерклă есте не-чесарь, ăпсъ чееса че маи пăтетă репеџи есте, кă тре-все de a фаче ка minicterlă съă съ фie пăсă ăптире

пиште пергле маи рационабile, каре пеапъратă съ факт ка статлă саă сочитетатае, нă пăмаи съ просперезъ, чи ăпкъ съ ши пропъшескъ кă секуллă. Ic. Xc. aă zică: „кă elă aă венитă lămină ăн lăхme. Елă aă венитă ка лăхтае виацă съ аиăв ши маи тăлтă съ аиăв. Кă elă aă венитă нă ка съ i се сервëскъ, чи ка съ сервëскъ.“ Клерклă dap есте менитă ка съ сервëскъ сочитетатае, ка съ i dea виацă, ear нă ка съ o стъпнëскъ, опă ка с'о десноае ши съ o непороческъ.

Астфелă фiindă кăмареа клерклă, С. апостол ши С. пăрпăдă aă статорпiцătă, ка, клерклă съ формезе o институције конституционалă ши киарă поизларă ăн статă, конформă спиртлă С. евапцелă.

Мi aă прêвъзятă кă челе маи сfiinte ăнкврăп, прип арвăтрапиăлă абсолютлă, се потă авате ла o реа ăпелтире.

Нештипца ши рѣтататае ăн декретлă секуллорă тристă aă добедитă, кă еле aă префъкътă ачестă институције тăлтăгиторе, ши капонеле че o рăндескъ, aă ремасă o literă тортă.

Съ венитă dapă ка съ ворбимă аснпра ачестă објектă. —

II.

Институцијеа клерклă есте конституционалă.

Спре a добеди ачеста съ читъмă 1, лециле бесе-ричей виăверсале ши 2, съ черчетъмă историја ши С. скріптарь, каре тóтă ăн ачелаш ăпдеелсă ворă аръта ачелаш адееврь.

1. Капонлă 37 алă апостоллорă зиche: кă de doză опă пе ană съ се факт cinodă. De acemenea ши капонлă алă 5-ле алă cinod. I. ікътеникă ши алă 19, a чељă алă 20, алă чељă din Antiochia: Opă каре стъпниторă ар опри de a се фаче cinoadele (локале) съ се африческъ дăпре капонлă алă 6-ле алă cinod. VII. Еарă кăпă митрополиј с'ар лепеви la ачеста съпътости фiindă ши словози, нă с'ар афла de фадă la cinode, съ се черте.

Патріархлă Фотие ла тăллă ши капонлă алă VIII. рăндешите, ка стъпниторă чеи че нă ворă сăл пе е-пiskopă съ факт cinodele ачестеа съ се черте.

Капонлă 26 din Картаџена декретéză, пептрă каксе бесеричешти, каре адеce се ăнвъскъ спре виăттареа попоралă, ка сказнеле челе ăптири ale епархи-йорă, съ тримитă din cinodele lopă doi локвăтторă, саă

пе къді ворѣ алеце la cinodѣлъ чељ мape. De ѿнде се веде къ скъпеле челе дѣлъ авеаѣ синодѣле лорѣ пропрї къ каре хотъріаѣ афачерѣ вісерічешти.

Валсамонѣ зиче, къ нѣ есте ѡпрѣтѣ а се тримите la cinodѣ локвдіготѣ мітрополігилорѣ, пресвітерѣ саѣ diaconi, пр.: с'аѣ фъкѣтѣ la cinodѣле ікъменіче. Вадѣсе ші пролегомена cinod. I. ші II. din Пидаліонѣ.

2. Пе лъпгъ ачеста, се маѣ веде дѣлъ; претъндene ші дѣлъ тóте тімпвріе, къ не лъпгъ епіскопѣ аѣ фостѣ адѣпнѣрѣ перманente de клеръ, къ каре иї децидаѣ каселѣ вісерічешти. Аша la Ст. Кріостомѣ (de sacerdotio lib. III. e. XV.) се афъ ачестѣ консіліѣ превдескѣ съв пътme de: Presbyterorum congregatio. La Cinecie епіскопslѣ Cipriani (epist. 67 ad. Theophil) се пътеште: consessus Presbyterorum. Ст. Ieronimѣ зиче (дѣлъ том. V. Icaia III.) nos habemus in ecclesia senatum nostrum, coetum presbyterorum, ної авемѣ дѣлъ вісерікъ сенатslѣ пострѣ: чата пресвітерilorѣ (Французеште chapitre, eap італіенеште capitolo.) С. Чиприанѣ (епист. VI. ab. XIV) зиче: ut ea, quae circa ecclesiae gubernaculum utilitas, communio exposcat tractare simul et plurimorum consilio . . . possemus. Корнел. (епист. 46) скріе хѣлъ С. Чиприанѣ, omni actu ad me perlato placuit contrahi presbyterium, ad. пер- тъ тотѣ актълѣ adseѣ la mine, iaѣ плъкѣтѣ, съ киeme пресвітерівлѣ.

Пе лъпгъ ачесте тълкіреа канонslѣ 118 din Картаѣ зиче: къ вѣдѣ епіскопѣ не nime дѣлъ вісерікъ поѣ ждека. Бадѣсе ші кап. Апогѣ 74. Картаѣ 12, 16, 28, 105 din Пидаліонѣ.

Леїтіреа дїператвлѣ Zenonѣ зиче: дѣлъ чеса че се atinе de алеџерѣ дѣлъ вісерікъ: ἐκεῖνον ἐπίσκοπον γίνεσθαι ὅν ἀν ὁ κλῆρος καὶ τὸ κοινὸν φοιφίζοιντο *) Евагріе (кар. III. к. 12—15).

Din ачесте маї съсѣ читате лесне се поѣ веде къ inctitvдіпeа ждекъторескѣ ші алегътобре дѣлъ вісерікъ есте cinodalъ, ші къ хотържреле (маї alecѣ не-каноніче), date фѣръ а трече прін cinodѣ, сънт не ле-гале (вісерічеште).

(Ba врma.)

*) Ачела съ се фактъ епіскопѣ, каре с'ар алеџе de клерѣ ші de компнитате.

PROIECTU

asupra

reorganisarei Monitorului oficialu

din Bucuresci aprobatu de Domnulu in 9. Noembre
1859, dupa care si easa „Monitorulu.“

(Incheiere.)

S T A T U L U

Impiegatiloru dela sectia Monitorului.

	Apuntam. diur.
Capulu sectiei, pe luna lei	1000
Doi publicisti, cu cate 1000 lei	2000
Capulu de masa	500 300
Ajutorulu, insarcinatu si cu registratura	350 150
Unu contabilu	400
Patru copisti traducatorii cu cate 400 de lei	1600
Unu copistu	300
Doi alergatori, cu cate 150	300
Unu impartitoru calare	150 100
Unu ampachetoru	200
Unu ajutoru	160
	6960 550
Pentru fiacaru	500
Pentru tiéra straine	100
Pentru chielteile de ampachetat.	100
	Suma pe luna 7660 550
	Suma pe anu 98520

Costulu impresiei Monitorului:

Numerulu, socotitu aprosimativu cu cate	
500 lei pe 297 dile 297 × 500 = 148,500	
Venitulu actualu alu Monitorului:	
Dela ministerulu de finançie	24,000
Dela cutiele satelor	22,000
Dela falimente, mesate, secuestre, aprosimativu	18,000
	64,000

Venitulu Monitorului de pe proiectu :

Venitulu actualu	64,000
800 abonati cu cate 3	75,600
	139,600

Deficitulu de 107,420 se va acoperi din casa ministeriului de finanțe, deosebitu de cele 24,000 lei ce se dau astăzi.

Consiliul aproba acestu proiectu. — D. ministrul din leuntru este insarcinat a pune acestu proiectu in lucrare dela 15. Noembrie curgatoru, dupa ce mai anteiu va dobandi aprobatia Domineasca. (E aprobatu.)

Chieltuelele pene la alcătuirea si confirmarea bugetului anului viitoru, se voru acoperi din paragrafulu straordinaru alu ministeriului de finanție.

Ioan Ghica, C. Steriad, I. Cornescu, G. Cretianu.

REVISTA CARPATILORU.*)

Лiteratură — Штiiinde — історій — арці — політікъ.

Литродчере.

Спірітълъ de прогресъ, филолареа къtre кълтъръ ші протекціонаре, каре аѣ фінансъ къ ферічіре інімеле ші съфетеле ротъпіоръ, тъндемъ a deckide зпѣ поѣ органъ de пъвлічтате.

Епока de рецензіи, ти каре зреиста a adscъ не ротъпі, чере ка еї ти totъ кіпълъ съ се архе

*) Ешітъ 1. Ian. 1860. Бъкбрешті, тіографія жърнальлі Национальлі. (Отельлъ Боссель №. 18.)

Ревіста Карпатілоръ есе ла фінченітълъ фіекърѣ лъпі, ти фасіюре. Треі лъпі ворд форма зпѣ волтінне de 288 паціне.

Абонаментълъ се фаче пътнай pe 6 лъпі. — Презълъ 1 галвенъ се 14 с. — Кондиціоніле ачесте сън пътнай pe терміналъ de 6 лъпі. — Дела 1. Ісліе се вор пъне кондиціоні маї авантажіоце пентръ съскріпторъ.

Тотъ че се atinде de Pedaciuine се ва адresa D. G. Cion, Бъкбрешті, strada Brezoianu №. 8.

Тотъ че се atinде de administrație да administrația Национальлі, пасаціялъ ротъпі.

Сомаріз ти №. I. Литродчере. Dómina Kiajna. Стабілітате. Політика ші Преса. Datine de anulъ поѣ. Поесіъ. Ревіста політікъ. Ревість штіпіліфікъ. Ревість літераріз.

Ди Nрі війторі се ва пъбліка: Dómina Kiajna

demnі de симпатіile ші admіraprea попрелоръ чівілі-
cate. Такъ ти евеніментеле політіче, прін каре тре-
квръмъ de къдіва апі фікоче, къкondіта побстръ
демпъ, амъ трасъ къ дрептъ къважтъ брекаре симпатії
ші брекаре стімъ din партеа стрѣніоръ, пъ e къвътъ
ка съ адормімъ pe лавре атътъ de мічі: амъ датъ
семне de віедъ, амъ арътатъ лъпіе къ сънтомъ demnі
de a пърта пътне de націоне, дар' ачестъ віедъ катъ
съ о фортифікътъ ка съ пъ ne abandoneze, ші ачестъ
пътне катъ съ'лъ йівстрътъ ка съ пъ ажунъ еарш ла
ръпінъ ші la диспредъ.

Дектълъ омені лъмінації, дектълъ върбації лъсдабілі,
дектълъ съфете ші inimic цепероое, лъкрезъ къ съдорі
ші къ neadormіре пентръ прінчіпілъ ші ideea ачеаста.
Греле ші аспре вънтарі аѣ вънтарі песте флоріе Ро-
маніе; тъкъ ші тарі сакріфіціръ аѣ фъктъ фії сеі
чей адвърдії, адънчі pane ші кътпіліте дсрері аѣ фі-
дратъ (ши тандбръ пітє) апостолії националітъде ші
аї лівертъде ротъпешті! Дар феріче de ачела че пъ
фії перде кърацилъ! Феріче de ачела че тандбръ
мартирілъ пътъ ти капътъ! Elă пітє съ се тъпъгъ;
пітє съ фіе сігъръ къ ва вені зпѣ тімпъ, ва вені o
постерітате каре ва фікспна memoria са къ венера-
ре че і се къвіне.

Фіекаре ла даторія са: аста е леңеа ротъпілъ, ка ші a coadatълъ челъ враві!

Ера о епокъ къндъ ротъпілъ ераш враві ші адми-
рапі de лъмі; фъръ съ фі фостъ ти градацілъ de лъмінъ
ші кълтъръ ти каре се афълъ астълъ. Ачеа епокъ ера
епока варваръ а къчерілоръ; ротъпілъ, жътътате вар-
варі, авеаѣ віртътета секъларъ а стрѣтошилоръ lopъ ro-
manі, віртътета консервъреі патріе lopъ amenінгате.
Пе атвиче маї totъ Европа, маї totе попреле ераш
ти асеміне старе de варваріе.

Астълъ секолій аѣ скімватъ Іскрьпіле. Тімпълъ къ-
черілоръ а трекътъ. Градіе посідізнеі пістре цео-
графіче, пітеріле челе тарі европене пеаѣ асігъратъ о
есістінъ політікъ; ти кътпъна европеі аветъ бре-
каре греятате; ти корвлъ паціпелоръ аветъ зпѣ
пътне ші зпѣ локъ.

(Хртаре). Съвеніре контіппране (аплъ 1848). Гале-
рія Калотвіаторілоръ. Епітетеле ротане. Археолоціз.
Філософіз. Поесіз. Eloкінцъ.

Репродукціонеа есте опрітъ.

Ної пъблікътъ Литродчереа акторвали ти інте-
ресълъ ревістей ші алѣ пъблікълъ, че вреа а о авé.

Dap dакъ амъ венітъ пън' аиче, датория поастръ есте, (съ о маи зиветъ о датъ) съ не съимъ а не фаче демнъ.

De ne vomъ литорче прівіріле асъпра історіе попоредоръ, vomъ ведеа къ о націоне пън' капътъ nisme de кътъ прін вірткіле челе побіле. Ачеле вірткі консістъ літтръ а авеа о інстракціоне літтісъ, а авеа леї чівілістъоре, а авеа върбаді лінвъцаці, реторі, поеді, історічі, математічі, ші алдій. Попорслъ Kinei піоте съ фіе кътъ de mare, алъ Чіркасіе, ші ală Еріп-тілі кътъ de ръсбоінікъ, алъ Сербіе кътъ de бравѣ; dap' acemine попоре скът лінкъ департе de a авеа nisme de націоне, къчі еле лінкъ ня потѣ чіта впъ кодъ de леї modelъ, e інвенціоне, о літературѣ, лн фіне o артъ фрътосъ ші фолосітбріе. Фарфіріе de Kina, ко-вроле de Damascъ, търгърітареле ші петреле пре-чиосе але Opientвлъ къ тóть вогъціа ші скътпетеа лоръ, н'аă пътятъ рекомънда ші перпетва о націоне, прекамъ впъ Moice пе евреї, впъ Омеръ пе гречі, впъ Шілер ші впъ Гоете пе џермані, впъ Шекспір пе англі, впъ Dante пе італіені, впъ Rousseau ші впъ Voltaire пе франчі, впъ Мішкевічі пе полоні, впъ Пушкінъ пе руши.

Не acemine кале boindъ а пъні, пе acemine прін-ципій boindъ а мерце, скът сігіръ къ totъ роmънвлъ сімте пеое de a ce кълтіва, a ce лєmina, ші a ce літтірі спре a фі mандръ ші de cine, ші спре a прегъті о віацъ маи фрътосъ ші маи дъравіль посторітъ-деї сале, о віацъ інтелектуаль, демнъ de спіртвлъ се-кохалъ лн каре трътъмъ.

Къ тóте греятъдіle tіmpvldъ, къ тóте пеаечеа din партеа гъверпелоръ че с'аă скъчесъ лн ъмвеле Прінципате, къ тóте персеквтъріе че політика diplomati-циі асъпра лівертъдеі ростіреі, totвній аввръ роmънї деctstle органе de пълнічітате пън' акъма. Totъ deaзна къте о консеквнцъ ферічітъ а політічей венеа ка о тънъ провіdenzialъ, — ші пре къндъ літтр'впъ Прінципатъ се лінквтшіа лівертатеа ростіреі ideilorъ, лн челялалтъ роmъна langxpile терорітвлъ, ші ideile джі фъчесъ локъ, ка піште скънтеі de стеле че скап-пътъ de дапъ порі.

Лінкъ lnaiente de алецереа Domпvldъ* Прінчіпате-лоръ впіте, съб меморавівлъ гъверпілъ провісорів алъ лі Панз, лн Moldova с'а есердатъ о деплін лівер-тате de ростіреа ideilorъ дапъ о леїтвіре фъкѣтъ de foствлъ Domnъ Grigorie A. Гіка; ші Стёоа Dapпreі че апъреа akolo, къ патерніка са съвларе, сгдзеа варіе-реле че ка піште mандъ de феръ ста лн контра ideei

салютаре а snipeі. Dapъ трієтфблъ dela 24. Ian. чеп-сса de дінкобе de Мілковъ се ръдікъ, ші пълнічітатеа джі лнт авътвлъ лн тóть лівертатеа са.

Съб реїтвлъ констітюціоналъ, лн каре патеріле гарантіе пеаă пъсъ къ конвенціонеа че пеаă datъ, спе-рътмъ къ аспрітеле ші рігросітъціе пъсе асъпра пре-сеі ворѣ фі ефетере, ші къ пълнічітатеа ва авеа есер-чілілъ сеј лн тóть лівертатеа; къчі днгъ атът лнти ші съферінде de totъ фелвлъ, кіаръ Dzeă ня ва днгъ-ді ка съ се ліпсескъ роmънї de зна din челе маи скътпе лівертъці de каре се піоте въкбра впъ попоръ.

Фоі пълнічіе из ліпсескъ ші ня ворѣ ліпсі. Dap органблъ че ce deckide чітіторілоръ, de ші аре ачесаш тendingъ ші скопъ, есте ліпсескъ роmънї de o алтъ іmportantъ, пе каре воів а о еспліка.

Фоіле че есъ лн фоі воланте, o датъ, de дозъ орі, de треі орі пе септъмвръ, саă лн тóте зілеле, алъ місіонеа de a літтреціеа спіртвлъ пълнікъ къ штіріле de тóте зілеле ші къ формареа опініонеі цеперале а-съпра діверсіоръ кестілілъ політіче, соціале ші кіаръ штімпіфіче. Ziареде къте леамъ аввтъ ші ле аввтъ лінкъ, чеа маи маре парте de четіторі ле архпікъ саă ле пердъ, лінкътъ пе ہрта лоръ adece ня ръмъніе де-кътъ іmprecіонеа момента пе аă продъсъ; ші астфеліс о тълпіме de архпікъ фрътосъ ші іnteresante пентръ кеноштінда орікі се пердъ пентръ totъdeasna.

О ревістъ ліпсъ, пълнікатъ лн формъ de карте, ші ewindъ odатъ саă de дозъ орі пе ліпсі, аре аван-тацілъ къ се консервъ маи въшоръ, ші пе necіміде формезъ о бібліотекъ лн каса авопатвлъ, ші впъ ма-разинъ гата de консъltatъ пентръ челъ че o поcede.

Маи тóте попореле чівілісате, кіаръ ші гречі, карій ня алъ а патра парте din патървлъ роmънілоръ, алъ асе-міне ревісті. Нъмаи роmънї лінкъ н'аă аввтъ; нъмаи пентръ джопші о acemine пълнічікпе лінкъ е позъ.

Съпъ маи тълпі anі de къндъ meditezъ літтре-пріндеpea ачеста. Amъ пропъс'о adeceorі la маи тълпі роmънї лінвъцаці, atvтъ dіn Трансілвания, Буковіна, Mol-дова кътъ ші dіn Цера роmъніскъ; тълпі ті-аă про-місъ конкірсълъ лоръ; dap de zeche anі de къндъ ро-тмеръ ideea ачеста, totъ ня авеамъ кърацілъ а о пъне лн лікрапе. Къвжтвлъ e преа фірескъ: Ромънії ераă лн пеаечтате лнти політіче; посідіонеа Iорѣ політікъ ера ліndoісъ; lnaiente de реселвлъ Opientвлъ, піч впъ роmънї ня ера сігіръ къ томъ ажкѣре да че скап-пътъ астъзі; пе лънгъ ачеста, чеа чс тъ фъчеса а тъ опрі ера ші темереа de a еспне впъ капіталъ la пеpdepe.

Астърі днес піште acemine квінте с'аѣ кам дп-
хтвратѣ. Посідівна пострѣ політікъ асігвръндсе, ші
Церіе рошненшті фѣкъндѣ тпчептѣлѣ шпірѣ ші кон-
солідара падіоналітѣде пострѣ, н'а маѣ рѣмасѣ ро-
шненіорѣ гріже de ачеле Іспте політіе кареї amenін-
даѣ de din афарѣ; н'а le рѣмпне de кѣтѣ а ce окна
de льмінареа лорѣ, de десволтареа віртѣлорѣ цене-
рісе, de дпбнптѣціреа ашезъмітелорѣ лорѣ; de кѣт-
ѣра інтеліцендѣ лорѣ, de консервареа Ібертѣлорѣ
певліче ші констітюціонале, ші дптр'єпѣ квілптѣ de
дптвріса лорѣ дпнлѣптрѣ, спре а фі гата la оріче е-
вентсалітате къ арма la льмѣрѣ ші къ съфлетѣлѣ таре.

Дпѣ отъ сінгбрѣ н'а есте дп старе ка съ скобѣ
дп капѣтѣ дптрепріндеа аша de таре, орікѣтѣ de
лаворіосѣ, орікѣтѣ de актівѣ, ші орікѣтѣ de компетентѣ
ар фі. Четіторії съ н'а спре п'єтai дп прдѣктѣлѣ де-
вілei телe п'єнe, каре дп ачестѣ ревістѣ н'а ва п'єтae
репресента de кѣтѣ колорітѣлѣ впнї таблоѣ. Съскрісъл
н'а фаче de кѣтѣ a deckide впнї фокзларѣ дп каре съ
се формезе впнї тъссеѣ de дпнпсѣ прдѣктеле тѣтброрѣ
барваділорѣ de штіпцѣ ші де ѡеніѣ, каре потѣ серві
спре льмінареа міндеї ші спре перфекціонареа съфле-
тѣлѣ рошненскѣ. De ачееа елѣ фаче апелѣ атѣтѣ ла
барвадї таторї че се інтересѣз de прогресъл патріе
лорѣ, кѣтѣ ші ла жнїй стѣдіош че съпt inima паді-
нії, прекът ші ла амічї че іаѣ фостѣ промісѣ конквр-
съл лорѣ, ка съ віе a съсдіпеа дптрепріндеа ачестѣ,
тріміцъндѣ' прдѣктеле міндеї ші ale inimeї лорѣ.

Дорінца съскрісъл есте ка дп ачестѣ п'єліка-
діоне фржмосъл съ'ші dea тъна къ фолосіторѣлѣ, дп-
въдатѣлѣ съ се дптълпескѣ къ артістѣлѣ; штіпца къ
шпілѣлѣ; проса, къ поесія. Опере оріціонале саѣ дп-
прѣмѣтате, серіоце саѣ десфѣтѣтѣре, съвеніре, къльто-
ріе, критіч літераре, біографії, сентінде; стѣдї de totѣ
фемілѣлѣ, — орі че асеміне прдѣктѣ аїче се ворѣ ре-
прдѣчe, дптрѣ кѣтѣ ворѣ респнде ла скопѣлѣ п'єтѣ
каре с'a фнндатѣ ачестѣ органѣ.

Dap бре резши-ва дптрепріндеа mea?

Еатъ о честіоне каре тъ фаче а къдeta.

Каріера літерарѣ, атѣтѣ de сінгбрѣ ші опоратѣ дп
алте церї, ла рошнї н'а аре п'їи о перспективѣ дпкъ.
Гѣствлѣ лектріе ажнпгъндѣ а ce корзтпе, спірітеле ші
inimene ажнпгъндѣ а ce матеріаліса, лекторії ce факѣ
din че дп че маї п'їпцѣ п'їтерош, ші література льп-

чезеште de inanіціоне. O тѣлдіме de лькрѣрѣ літе-
рапе пречібсе тѣчезескѣ пріп деносітеле ліврѣйлорѣ,
конфідате къ опереде каре, аѣ adasѣ decгstѣлѣ п'є-
блїклѣ. Астфелѣ каріера літерарѣ н'а таї п'оте фі о
професіоне каре съ асігкре скріторілѣ п'їпеа de тóte
zilele ka оріче прдѣктѣ de лавораре; ea н'а п'оте съ
фіе декътѣ o оккпъчоне de петречере ші de девота-
mentѣ п'єтѣрѣ чела че o дптрепрінде.

П'єтѣрѣ асеміне квінте н'а скотѣ ревіста ачеста
декътѣ odatѣ ne льпн, ші н'а deckizѣ авонаментѣлѣ de
кѣтѣ ne шесе льпн.

Мъ леагънъ сперанца ші тъ тъгвлеште крединца
къ дптрепріндеа mea ва фі апредзітѣ ші съсдіптѣ
de омениї вінелї ші aї віртѣці. Дп оріче п'єтide
саѣ котерї (каре din nепорочіе decsіnѣ ші дпнпарте
социетатеа п'єстѣ) сперѣ къ ачестѣ дптрепріндеа ва
авеа апѣрѣторї; кътї н'а факѣ aїче впнї органѣ de па-
тіме ші de съшіпеа, чі о карте de паче ші de къл-
тарѣ. —

Пріп бртare тъ п'їв ла лькрѣ къ totѣ къраціблѣ
ші къ тóтѣ дпкредеа къ, дп інтервалѣ ачеста, със-
циптѣ de авонацї, воїз п'єтae п'єстe шесе льпн a da
ревіста ачеста de дозѣ орі ne льпн. —

Зпнї квілптѣ дпкъ:

Dopiamѣ съ імпрімѣ фоаеа ачеста къ літере
стрѣвнене. Дпделегѣ імпортанца ші фртмссеа ачес-
тей idei, къ тóтѣ къ дп патріотісъл тѣлѣ н'а амѣ
фостѣ атѣтѣ de есчентрікѣ дп кѣтѣ съ съсдіпѣ (ка ал-
цїї) къ ачела че н'а скріе къ літере латине н'а e єнпѣ
рошнїп. Dap дозѣ motiвe m'аѣ дпнпедекатѣ: чељ дп
тѣлѣ есте къ ортографіа къ літере дпкъ н'а с'a ставі-
лїt, ші, дозѣ сістеме кътѣ п'їпцѣ ажнпа с'a възутѣ,
п'їч впнлѣ дпкъ н'а с'a попвларісатѣ дпнестѣлѣ; алѣ
doilea motiвe есте nedepріндеа четіторілорѣ de a
десчіфа скріеріе къ літере.

Къ tіmпвлѣ (ші каре кредемѣ къ н'а ва дптвр-
zia) ne вомѣ окна ші de кестіоне ачеста. Bom кон-
сълта ші вочеа четіторілорѣ. Ші атѣпчea вомѣ вені
ші ла літеріе латине, п'єтѣрѣ каре съпtemѣ ші вомѣ
fi п'єтісанї чеї маї дпфокациї. —

Asha dap, четіторії іївіе, anglѣ поѣ съ ne фіе
дптрѣ ажнпгърї! шіе, п'єтѣрѣка съ aї рѣвдапеа de че-
тітѣ; mie, п'єтѣрѣка съ потѣ kontinsa лькрѣлѣ че дп-
чепѣ. —

G. Cion.